

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

ELEWACJE ZEWNĘTRZNE KOŚCIOŁA P.W. ŚW. FRANCISZKA Z ASYŻU

W GŁOGÓWKU (ok. 1630 r.)

(KLASZTOR O.O. FRANCISZKANÓW W GŁOGÓWKU)

opracowanie:

dr Magdalena Szymańska

dr Magdalena Szymańska
konservator dzieł sztuki

Akademia Sztuk Pięknych
im. Jana Matejki w Krakowie | nr dyplomu: 6588

KRAKÓW, grudzień 2022

Spis treści

I IDENTYFIKACJA OBIEKTU	3
II PRZEDMIOT PRAC	3
III ZAGADNIENIA HISTORYCZNE	3
IV OPIS ARCHITEKTONICZNY OBIEKTU I TECHNOLOGIA WYKONANIA	5
V ZAGADNIENIA KONSERWATORSKIE	8
1. <i>STAN ZACHOWANIA</i>	8
2. <i>STAN ZACHOWANIA NA PODSTAWIE BADAŃ SONDAŻOWYCH</i>	9
3. <i>WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE</i>	9
4. <i>PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH</i>	11

I Identyfikacja obiektu

Kościół parafii rzymskokatolickiej p.w. św. Franciszka z Asyżu znajduje się pod adresem: Klasztorna 3, 48-250 Głogówek. Usytuowany jest w centrum miasta i przylega od wewnątrz do miejskich murów obronnych; na płn. znajdują się miejskie mury obronne, na wsch. – klasztor Franciszkanów.

Wpis do rejestru zabytków: nr. 943/64, decyzja z dn. 11.12.1964.

II Przedmiot prac

Planowane prace konserwatorskie obejmą bryłę zewnętrzną kościoła w następującym zakresie:

- Wyprawy tynkarskie
- Detale architektoniczne, gzymsy, obramienia okienne
- Elementy metalowe
- Elementy drewniane

III Zagadnienia historyczne ¹

W 1264 roku Piotr Basztyn prowincjał czesko – polski zatwierdził na kapitule w Hradcu w Czechach założenie klasztoru w Głogówku. Zakon sprowadził księżę opolski Władysław I i ofiarował plac pod budowę klasztoru i kościoła. O dużym znaczeniu klasztoru świadczą dwie kapitule, które odbyły się w Głogówku: w 1285 i w 1355 roku. Losy klasztoru były burzliwe. W okresie najazdów husyckich (428 r.) i pożaru miasta klasztor uległ zniszczeniu. Księżę opolski Bolesław V sprzymierzywszy się z husytami wypędził zakonników, a majątek klasztorny przejął pod swój zarząd. Wypędzeni zakonnicy znaleźli schronienie w utworzonym w 1431 roku klasztorze w Koźlu. Po śmierci Bolesława franciszkanie powrócili do Głogówka i rozpoczęli w 1480 roku odbudowę spalonego podczas wielkiego pożaru miasta w 1478 roku klasztoru. W okresie

¹ Opracowano na podstawie: karty białej obiektu opracowanej przez mgr Wojciecha Żurakowskiego, lipiec 2003.

reformacji wielu zakonników, jak i całe miasto przeszło na protestantyzm. W 1565 roku miasto sprzedało klasztor za 50 talarów rodzinie Szweinoch. Kościół franciszkański przejęli w posiadanie luterańscy kaznodzieje, w 1595 roku Głogówek nabył katolicki ród Oppersdorffów. W 1620 Jerzy III Oppersdorff odkupił budynki klasztorne za sumę 7000 talarów, a w 1628 roku osadził w nich franciszkanów, którzy w latach 1629-1630 odbudowali klasztor i kościół. W grudniu 1630 roku dokonano konsekracji ufundowanego przez Jerzego III Domku Loretańskiego, zbudowanego jako odrębna kaplica poza kościołem. W 1634 roku Jerzy III Oppersdorff ufundował obok klasztoru franciszkanów replikę Grobu Bożego z Jerozolimy. W 1651 Piotr Schuller z Ołomuńca wzniósł kaplicę św. Antoniego. W latach 1770~81 Fr, Sebastini i J, Schubert wykonali wystrój wnętrza. Kościół i klasztor częściowo zniszczone zostały przez pożary z lat 1633, 1665 i 1765, W 1810 r, nastąpiła kasata zakonu, w 1872 odnowiono wieżę.

W marcu 1633 roku pożar miasta przerwał rozbudowę kompleksu kościelnego. Dopiero w 1636 r. hrabia Jerzy III Oppersdorff sfinansował dalszą rozbudowę kościoła i klasztoru. Zbudowano wówczas wieżę i poszerzono kościół o nawy boczne, włączono w obręb kościoła Domek Loretański. W klasztorze powstały: refektarz, kuchnia, spiżarnie, cele, pokoje dla chorych i sala wykładowa. W 1643 roku klasztor został spustoszony przez wojska szwedzkie. Książę Jerzy III podjął się kolejnej odbudowy wraz z rozbudową kościoła o kaplicę św. Antoniego Padewskiego. W 1649 roku zawieszono dzwon zwany Dzwonem Ósmej Godziny. W latach 1665 i 1765 wielkie pożary miasta nawiedziły też zespół klasztorny. Koszty ponownej odbudowy i modernizacji wystroju wyniosły aż 60 000 talarów; powstały wówczas m.in, freski Franciszka Sebastiniego na Domku Loretańskim oraz rzeźby ołtarzowe Jana Józefa Schuberta. 30 października 1810 roku państwo pruskie rozwiązało klasztory. Klasztor w Głogówku został skasowany, a w 1811 roku cały majątek przejęło państwo. Bibliotekę klasztorną przekazano Uniwersytetowi Wrocławskiemu. W latach 1818-1872 w pomieszczeniach klasztornych mieściło się seminarium nauczycielskie. W roku 1945 franciszkanie należący do krakowskiej prowincji powrócili do Głogówka, objęli w posiadanie tylko jedno skrzydło klasztoru – południowe, od strony kościoła (w latach 1945 –

52 mieściło się tu niższe seminarium duchowne). W 1963 roku ponownie erygowano klasztor. Na mocy ustawy z dnia 23 czerwca 1971 roku franciszkanie odzyskali prawo własności do tej części swego klasztoru, którą użytkowali do 1971 r. Pozostałe skrzydła przeszły na własność miasta. W skrzydle zachodnim usytuowano zastępcze mieszkania komunalne. Skrzydło północne wykorzystywane było na cele użytkowe poprzez lokalizację tu warsztatów stolarskich. Po likwidacji tej działalności w 1978 roku obiekt nie był użytkowany; na skutek wieloletnich zaniedbań i braku remontu całkowitemu zniszczeniu uległo pokrycie dachu, jak również znaczna część konstrukcji nośnej dachu, stropów; znacznemu zawilgoceniu uległy ściany zewnętrzne i wewnętrzne, W 1983 roku na wniosek Urzędu Miasta i Gminy Głogówek przekazano klasztorowi stanowiące własność Skarbu Państwa skrzydła: zach, i półn. Podjęto gruntowną odbudowę całej budowli, przywracając jej pierwotny, zakonny charakter. Prace trwały w latach 1984 – 1989. W końcu lat 80-tych, w związku z aktywizacją i remontem zespołu klasztorowego zostały przekazane na rzecz o.o. Franciszkanów tereny oraz budynki gospodarcze, wchodzące dotąd w skład zespołu zamkowego.

Kościół niegdyś połączony był, obecnie nieistniejącym, zadaszonym przejściem z zamku do łoża Oppersforffów, tzw, Uisim gankiem”. Pod koniec II wojny światowej z wieży zdjęto dzwon i przewieziono do Niemiec, gdzie do 2001 roku znajdował się w Fuldzie, W 2001 roku dzwon zwrócono do Głogówka i powtórnie zawieszono na wieży kościelnej, Kościół pierwotnie gotycki, przekształcony w baroku.

IV Opis architektoniczny obiektu i technologia wykonania ²

Kościół franciszkanów w Głogówku, wzniesiony został w XV wieku w stylu gotyckim. W XVII wieku rozbudowany, w XVIII wieku przebudowany został w stylu barokowym.

Jest to świątynia orientowana, jednonawowa, przykryta sklepieniem kolebkowym z lunetami. Założona na planie zbliżonym do krzyża. W osi wsch.-zach, znajduje

² j.w.

się prezbiterium, nawa i wieża, w osi płn.-płd. zróżnicowane wielkością ramiona transeptu. W centrum – prostokątna, trójprzęsłowa nawa, do której przylegają: od wschodu trójprzęsłowe prezbiterium zamknięte ścianą prostą, przy nim od płd., równy mu długością aneks mieszczący zakrystię i magazyn, od zachodu kwadratowa wieża, od północy i południa ramiona transeptu z których płn. trójprzęsłowe zamknięte trójbocznie, a w nim domek loretański, płd. dwuprzęsłowe, zamknięte półkoliście. W narożniku południowego ramienia transeptu i zachodniego przęsła nawy znajduje się kwadratowa kaplica św. Antoniego poprzedzona niewielkim przedsionkiem. W narożnikach pomiędzy płd. ramieniem transeptu a zakrystią oraz płn. ramieniem transeptu a prezbiterium znajdują się nowsze kruchty.

Bryła kościoła jest rozczłonkowana, niesymetryczna, złożona z kilku zróżnicowanych wysokością brył krytych dachami siodłowymi. Nad całością dominuje czworoboczna wieża nakryta hełmem baniastym z ośmioboczną latarnią. Kaplica św. Antoniego kryta jest sześciopoliową kopułą. Ściany transeptu oszkarpowane, przy płd. ramieniu transeptu z jednym uskokiem.

Ściany: murowane są z cegły ceramicznej pełnej na zaprawie wapiennej i wapienno-cementowej, tynkowane. W najstarszych fragmentach zachowany jest wątek muru polskiego. Detal architektoniczny wyrobiony w tynku z narzutu lub wykonany techniką ciągnioną. Ściany domku loretańskiego podwójne, z pustką powietrzną umożliwiającą przejście.

Sklepienia i stropy: w prezbiterium sklepienie kolebkowe z lunetami na gurtach, w nawie, płd. ramieniu transeptu, zakrystii oraz w wieży kolebki z lunetami, w płn. ramieniu transeptu i pomieszczeniach gospodarczych od płn.-zach. kolebkowo-krzyżowe, w piwnicach i w domku loretańskim kolebki. Kaplica św. Antoniego przesklepiona sześciopoliową kopułą z gurtami. W wieży drewniane stropy nagie. Więźba dachowa: drewniana, rozporowa, typu jętkowego; w wieży konstrukcja oparta na centralnym słupie, tzw. „kólu”. Pokrycie dachu wykonane jest blachą miedzianą.

Posadzki, podłogi: posadzki kamienne, podłogi z desek, jastrzychy cementowe. Schody: drewniane, jedno-, dwu- i trójbiegowe łamane, policzkowe, z drewnianymi balustradami. Otwory: zróżnicowane wielkością i kształtem – prostokątne, zamknięte łukiem pełnym, obniżonym lub odcinkowym, W części

główniej kościoła znajdują się pojedyncze okna typu witrażowego, reszta stolarki – drewniana; okna krosnowe pojedyncze, podwójne skrzynkowe lub żaluzjowe (w wieży), drzwi płycinowe lub ciesielskie.

Elewacje pokryte są tynkiem typu „baranek” z dekoracją ramową wykonaną w tynku gładkim.

Prezbiterium, elewacja wschodnia: narożniki ujęte pilastrami, elewacja jednoosiowa, oś wyznaczona wysoką blendą zamkniętą łukiem spłaszczonym. Zamknięta trójkątnym szczytem ujętym spływami z gazonami. Szczyt trójosiowy, część środkowa nieznacznie wysunięta i nadwieszona ze stylizowaną dekoracją roślinną i niewielkim, prostokątnym okienkiem, flankowana dwoma oknami prostokątnymi. Szczyt zwieńczony jest wyładowanym gierowanym gzymsem. Nad nim ośmioboczna wieżyczka nakryta hełmem baniastym.

Elewacją północna: trójosiowa, okna ujęte opaskami uszakowymi ze zwornikami z motywem stylizowanej palmy. W przyziemiu podcień otwarty półkolistymi arkadami. Elewacja południowa: trójosiowa o analogicznym do elewacji północnej rozwiązaniu formalnym. W przyziemiu aneks mieszczący zakrystę z pięcioma niewielkimi okienkami zamkniętymi łukiem pełnym.

Transept południowy: krótkie ramię transeptu półkuliście zamknięte, 5-osiowe, między osiami wydatne szkarpy z jednym uskokiem. Na wysokim cokole z dekoracją ramową. Okna w uszakowych opaskach umieszczone wysoko, pod nimi profilowany gzyms cokołowy. Kaplica św. Antoniego: wieloboczna z ramowymi podziałami ścian i szerokim profilowanym gzymsem. Ponad nim tambur z prostokątnymi okienkami; między nimi dekoracja w formie prostokątnych plakiet o ściętych narożach.

Wieża: czworoboczna, gładko tynkowana z horyzontalnymi podziałami, gzymsami międzykondygnacyjnymi; naroża boniowane, W ostatniej kondygnacji pary wysokich okien z żaluzjami, zamkniętych łukiem pełnym.

Transept północny: trójprzęsłowy zamknięty trójbocznie, okna zamknięte półkuliście, między nimi szkarpy. Bez podziałów i dekoracji architektonicznej.

Domek Loretański: zbudowany w latach 1630 - 40 zlokalizowany we wnętrzu północnego ramienia transeptu. Murowany z cegły, założony na planie prostokąta z wydzielonym wewnątrz pomieszczeniem od płn. Nakryty sklepieniem kolebkowym ze świetlikiem. W ścianach bocznych znajdują się cztery wejścia

w prostokątnych profilowanych obramieniach kamiennych. W płd. ścianie prostokątne okno z kratą, od płn. dwa okienka zamknięte łukiem pełnym. Ściany wsch., zach. i płd. artykułowane wnękami zamkniętymi łukiem spłaszczonym. Ściana płd. zamknięta szczytem w formie uskokowo przerwanego przyczółka, pośrodku którego na postumencie monogram: Maria w Glorii. Ściany od wewnątrz i na zewnątrz pokryte są polichromią namalowaną przez Franciszka Sebastiniego ok 1770 roku.

V Zagadnienia konserwatorskie

1. Stan zachowania

Tynki ścian zewnętrznych kościoła są w bardzo złym stanie. Nieoryginalne, przemalowane na jasno i szaro warstwy cementowo-wapienne pokrywają wszystkie elewacje; są to tynki typu baranek i gładkie stanowiące obramienia. Zaprawy te są wysoce niedyfuzyjne, blokują odparowywanie wilgoci z murów; całe połączenie tynków odspajają się, tworząc kieszenie podtynkowe lub odpadają odsłaniając zmurszałe, wapienno piaskowe warstwy spodnie lub bezpośrednio wątek ceglany muru świątyni. Tynki pokrywa siatka cienkich spękań, rys skurczowych; w południowej ścianie transeptu występuje długie głębokie pęknięcie. Tynki są zawilgocone i objęte korozją biologiczną, szczególnie w partiach cokołu; ponad to występują liczne miejscowe naprawy cementowe i inne, zacieki, zaplamienia i wykwity solne. Obramienia, gzymsy detal architektoniczny wykonane są także z zaprawy cementowo-wapiennej, forma detalu architektonicznego wykonana jest w sposób nieudolny, nieprecyzyjny, bez dbałości o symetrię, przestrzenność formy, ponad to zniekształcona jest nawarstwieniami cementowymi. Detale pokrywają warstwy białej farby; występują niewielkie uszkodzenia mechaniczne, obicia, pęknięcia.

Stolarka drzwiowa pokryta jest brązowymi nawarstwieniami olejnymi. Występują drobne uszkodzenia mechaniczne, W strukturze drewna widoczne są pęknięcia i rozszczelnienia połączeń stolarskich. Farba obecna na drewnianych ścianach łącznika (wieży z transeptem południowym) łuszczy się. Szczegółowy stan zachowania drewna możliwy będzie z poziomu rusztowań. Założyć należy jednak kompleksową renowację drewna.

Szprosy metalowe w oknach witrażowych, okucia drzwiowe wymagają odczyszczenia i zabezpieczenia antykorozyjnego.

2. Stan zachowania na podstawie badań sondażowych

W listopadzie b.r. wykonane zostały badania sondażowe w obrębie elewacji zewnętrznych kościoła, które pozwoliły rozpoznać układ historycznych warstw technologicznych i zakres poprzednich ingerencji związanych z pracami remontowymi i konserwatorskimi.

Badania stratygraficzne wykonano z poziomu ziemi i rusztowań na płaszczyznach elewacji wschodniej i północnej prezbiterium, na szkarpach i gzymsach, oraz w na wschodnich elewacjach transeptu północnego. Sprawozdanie z badań przedstawiono w formie fotograficznej, graficznej i opisowej w załączniku do niniejszego opracowania (Zał. nr 1.). Badania i raport wykonała konserwator mgr. Dorota Smatlog-Klechowska.

Wnioski

Badania konserwatorskie nie wykazały obecności historycznych warstw malarskich, tym samym nie dały informacji na temat oryginalnej kolorystyki elewacji. W niektórych odkrywkach znajduje się pod tynkiem cementowym starsza wyprawa tynkarska, wapienno – piaskowa bez dodatków cementu; jest to cienka, bardzo osłabiona warstwa. Stare tynki są w dużym stopniu pozbawione swojego spoiwa i w związku z tym – bardzo sypkie. Stwierdzono jedynie występowanie na nich wtórnych tynków cementowo-wapiennych: gładkiego i tynku fakturalnego (tzw. 'baranek') – obecnego w artykułowanych płycinach oraz wtórnych warstw malarskich w kolorach bieli i ciemnej szarości.

3. Wnioski i założenia konserwatorskie

Podstawowym założeniem jest powstrzymanie postępujących procesów destrukcyjnych i poprawa stanu zachowania murów oraz przywrócenie zewnętrznej bryle kościoła pełnych walorów estetycznych. W związku z obecnością wtórnych tynków cementowych, bardzo złego stanu zachowania wszystkich pozostających na murze warstw technologicznych, w tym pozostałości zapraw wapienno-piaskowych planowana jest kompleksowa wymiana tynków na

wapienne. Po odkuciu starych zdegradowanych tynków, wykonane zostaną zabiegi takie jak: oczyszczanie wątku ceglanego, odsalanie, dezynfekcja, wykonanie uzupełnień ubytków muru, nowych spoin i wapiennych wypraw tynkarskich. Konieczna jest także wymiana cementowo – wapiennych gzymsów, obramień – opasek okiennych dekoracji sztukatorskiej – wtórnie wykonanej, złej jakości wykonania i o niskim poziomie artystycznym, pozostającej w złym stanie technicznym.

Obecne na elewacji podziały, artykulacja wyznaczana przez płyciny być może były wykonane według wcześniejszej, pierwotnej koncepcji. Zakłada się utrzymanie takiej artykulacji płaszczyzn elewacji, z zastosowaniem gładkich (niefakturalnych) tynków wapiennych. Rozwiązanie kolorystyczne ustalone zostanie w trybie komisji konserwatorskiej. Proponuje się zastosowanie odcienia tzw. „starej bieli” (nr 9870 Keim) jako dominującej barwy. Zakłada się zastosowanie farb elewacyjnych o właściwościach hydrofobowych, wysokiej paro-przepuszczalności i wysokiej odporności na działanie czynników atmosferycznych: krzemianowych, zolowo – krzemianowych lub wapiennych.

Konserwacji poddana zostanie stolarka. Drewnianą stolarkę drzwiową należy poddać oczyszczeniu i naprawom stolarskim, a następnie zabiegom dezynfekcji i dezynsekcji. Drewno zostanie zabezpieczone i pomalowane farbą dedykowaną do drewna w kolorze ciemnego brązu. Metalowe szprosy w oknach witrażowych i metalowe okucia drzwiowe należy oczyścić mechanicznie lub chemicznie z nawarstwień farb i lakierów, zabezpieczyć podkładem antykorozyjnym i pomalować farbą antykorozyjną do metalu. Wykonane zostaną nowe obróbki blacharskie z blachy miedzianej.

Zaleca się wykonanie przeglądu izolacji przeciw-wilgotnościowej i sprawdzenie drożności odwodnienia.

4. Program prac konserwatorskich ³

Strefa cokołowa, tynki, gzymsy i detale architektoniczne

1. Odkucie zawilgoconych, zasolonych i uszkodzonych korozją biologiczną nawarstwień tynkarskich cementowo-wapiennych i pozostałości zmurzałego tynku wapiennego z powierzchni wszystkich elewacji.
2. Oczyszczenie powierzchni ścian ceramicznych i kamiennego cokołu metodą strumieniowo-ścierną lub ręcznie.
3. Pogłębienie spoin elewacji ceramicznych na głębokość min 2 cm.
4. Powleczenie odsłoniętych powierzchni cegły w obrębie cokołu środkiem grzybobójczym (np. BFA f. Remmers lub Mycetox M).
5. Wykonanie zabiegów odsalających w partiach cokołowych. Usunięcie zasoleń za pomocą bentonitu lub okładów z ligniny i wody destylowanej. Zneutralizowanie soli pozostałych w murach, w miejscach odsłoniętych do wątku, poprzez nasycanie preparatem Aida Sulfatex flüssig f. Remmers.
6. W razie potrzeby wzmocnienie strukturalne cegły w partii cokołu; impregnacja zdeintegrowanej struktury cegieł preparatem krzemoorganicznym np. Steinfestiger OH lub KSE OH f. Remmers).
7. Uzupełnienie większych ubytków – cegłą i mniejszych – zaprawą mineralną grubo lub drobnoziarnistą, ewentualnie modyfikowaną metakaolinitem lub gotową mineralną zaprawą Restauriermortel f. Remmers lub Steinesatz-masse NSR f. Sto Ispo.
8. Wykonanie nowych fug w cokole renowacyjną zaprawą spoinową wapienno-cementową np. FM SAN f. Remmers.
9. Wykonanie w partiach cokołowych tynków wapiennych z grubo kruszoną cegłą i wapnem hydraulicznym. (Szamot służy jako dodatek do zapraw wapiennych, aby zwiększyć wytrzymałość i właściwości hydrauliczne; przykładowa zaprawa: jedna część wapna, jedna część szamotu, dwie części piasku).

³ Nazwy własne przytoczone w niniejszym programie prac nie mają na celu naruszenia art. 29 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, a służą jedynie sprecyzowaniu oczekiwań jakościowych i technologicznych zamawiającego. W każdym przypadku wykonawca może zastosować materiały, bądź rozwiązania równoważne.

10. Odtworzenie artykulacji płycinowej, gzymsów, obramień okiennych i detalu sztukatorskiego w technice wapiennej. Wykonanie odlewów mniejszych form detali. Rekonstrukcja gzymsów metodą ciągnięcia.
11. Wykonanie w wyższych, pozostałych partiach elewacji tynków wapiennych z drobno mieloną cegłą i wapnem hydraulicznym. (Szamot służy jako dodatek do zapraw wapiennych, aby zwiększyć wytrzymałość i właściwości hydrauliczne; przykładowa zaprawa: jedna część wapna, jedna część szamotu, dwie części piasku).
Ustalenie kolorystyki elewacji w trybie komisji konserwatorskiej, na podstawie proponowanych rozwiązań (próby kolorystyczne).
12. Malowanie po upływie min. 10 dni – farbą o właściwościach hydrofobowych, wysokiej paro-przepuszczalności i wysokiej odporności na działanie czynników atmosferycznych: żolowo – krzemianową (np.: Soldalit- Arte, f. Keim lub Restauro – lassur, f. Keim) lub krzemianową (Granital f. Keim) lub wapienną (np. Romanit f. Keim).

Stolarka drzwiowa, stolarka okienna i ściany łącznika, żaluzje

1. Demontaż skrzydeł drzwiowych.
2. Oczyszczenie elementów drewnianych z wtórnych nawarstwień olejnych metodą mechaniczną (strumieniowo-ścierną) lub chemiczną z zastosowaniem preparatów do usuwania powłok malarskich (np. Scansol, Remosol AM, Profit, Alkutex Abbeizer firmy Remmers).
3. Usunięcie starych zbędnych gwoździ i innych materiałów metalowych. Usunięcie starych, wadliwych kitów i fleków.
4. Dezynsekcja i profilaktyczne zabezpieczenie drewnianych.
Przykładowe preparaty: Adolit *Holzwurmfrei* Remmers dezynfekcja i zabezpieczenie drewna przed: wodą, wilgocią, grzybami, owadami, pleśniami, sinizną wtórną. Jest to wodny impregnat o spowolnionym działaniu i działaniu profilaktycznym. Należy zastosować dodatek ok. 1,5% Adolit Schaumbildner S w przypadku zastosowania metody pianowej. (Nanosić ok 300 ml/m², w celu przeprowadzenia dezynfekcji, a ok. 120 ml/m² w celach prewencyjnych.). BFA f. Remmers – środek bez aktywnego

- chloru i metali ciężkich do usuwania biologicznych zabrudzeń.
5. Impregnacja miejscowa drewna roztworem Paraloidu B72 w acetonie i ksylenie lub gotowym środkiem do impregnacji drewna np. Holzschutz Grund f. Remmers
 6. Sklejanie pęknięć, wzmocnienie połączeń technicznych, naprawy stolarskie drzwi.
 7. Flekowanie ubytków i wypaczeń drewnem tego samego gatunku.
 8. Wykonanie drobnych uzupełnień kitem trocinowym i żywicą epoksydową dwuskładnikową np. Akson lub Araldit Sv/hv36.
 9. Wyrównanie powierzchni drewna odpowiedniej grubości warstwą gruntu – w przypadku istnienia oryginalnych podkładów. Po wyszlifowaniu warstwy gruntu zabezpieczyć ją roztworem szelaku w alkoholu etylowym (ok 7%).
 10. Gruntowanie powierzchni drewnianych np. produktem AG 20 f. Remmers.
 11. Malowanie w nawiązaniu do pierwotnej kolorystyki stolarki (ciemny grafit). Malowanie Farbą Venti Lack 3 w 1, (jest to farba nie wymagająca podkładu i można pominąć punkt 2, ale ze względu na duże obciążenie użytkowe zaleca się naniesienie jednej powłoki więcej).
 12. Przegląd sprawności zamków drzwiowych, ewentualne wymiana.
 13. Regulacja zawiasów i zamknięć w celu likwidacji luzów i uzyskania szczelności okien.
 14. Montaż wszystkich elementów.
 15. Montaż odbojników w celu zabezpieczenia ścian.

Elementy metalowe; szprosły okienne, okucia drzwiowe i okienne

1. Oczyszczenie metalowych elementów; oczyszczanie mechanicznie metodą strumieniowania ściernego (np. ROTEC firmy Remmers) odpowiednio dobranym kruszywem kwarcowym z przemalowań, nalotów patyny i rdzy; ewentualne odrdzewianie chemiczne (np. Cortanin); oczyszczenie chemicznie z powłok malarskich (np. Scansol).
2. Odtworzenie ewentualnych brakujących elementów montażowych lub

uzupełnienie nowymi najlepiej mosiężnymi, wzorowanymi na oryginalnych (wybrać z dostępnej oferty handlowej).

3. Zabezpieczenie konserwowanych elementów podkładem antykorozyjnym.
4. Patynowanie elementów na ciemno farbą poliwinylową np. Lowigraf, lub Eddie Schmied nanoszoną półsuchym pędzlem i przecieraną szmatką.
5. Montaż wszystkich elementów.

dr Magdalena Szymańska
konserwator dzieł sztuki

Akademia Sztuk Pięknych
im. Jana Matejki w Krakowie | nr dyplomu: 6588

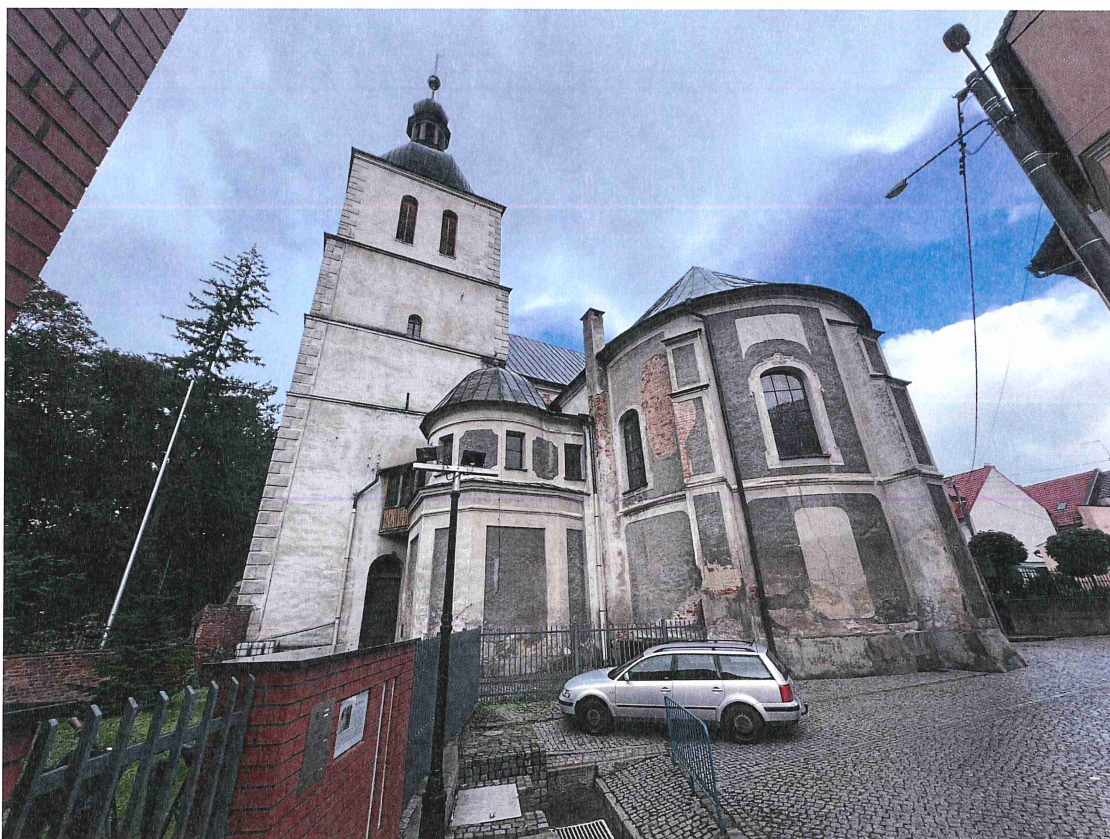

Fot. nr 1 Kościół p.w. św. Franciszka z Asyżu w Głogówku. Zespół klasztorny o.o. Franciszkanów. Elewacja wschodnia prezbiterium.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
5408 S. UNIVERSITY AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60637
TEL: (773) 936-3700
WWW.CHEM.UCHICAGO.EDU

Fot. nr 4 Kościół p.w. św. Franciszka z Asyżu w Głogówku. Zespół klasztorny o.o. Franciszkanów. Widok od strony południowej.
Fot. nr 5 Kościół p.w. św. Franciszka z Asyżu w Głogówku. Zespół klasztorny o.o. Franciszkanów. Widok od strony południowo-wschodniej.

Fot. nr 6 Kościół p.w. św. Franciszka z Asyżu w Głogówku. Zespół klasztorny o.o. Franciszkanów. Widok od strony południowo-zachodniej.
Fot. nr 7 Kościół p.w. św. Franciszka z Asyżu w Głogówku. Zespół klasztorny o.o. Franciszkanów. Widok od strony południowo-wschodniej.

Fot. nr 8 Kościół p.w. św. Franciszka z Asyżu w Głogówku. Zespół klasztorny o.o. Franciszkanów. Widok od strony północno-wschodniej. Fot. nr 9 Kościół p.w. św. Franciszka z Asyżu w Głogówku. Zespół klasztorny o.o. Franciszkanów. Widok od strony południowo-zachodniej. Widoczny bardzo zły stan zachowania tynków cementowo-wapiennych, liczne naprawy cementowe, pęknięcia, ubytki.

Fot. nr 10 Kościół p.w. św. Franciszka z Asyżu w Głogówku. Zespół klasztorny o.o. Franciszkanów. Widok od strony południowo-zachodniej. Widoczne naturalne odkrywki, ubytki tynków cementowo-wapiennych. Pod spodem widoczne pozostałości wypraw wapienno-piaskowych.

Fot. nr 11 Kościół p.w. św. Franciszka z Asyżu w Głogówku. Zespół klasztorny o.o. Franciszkanów. Widok od strony południowo-zachodniej. Widoczne przejście w wieży do transeptu południowego.

Fot. nr 12 Kościół p.w. św. Franciszka z Asyżu w Głogówku. Zespół klasztorny o.o. Franciszkanów. Widok od strony południowo-wschodniej.

Fot. nr 13 Kościół p.w. św. Franciszka z Asyżu w Głogówku. Zespół klasztorny o.o. Franciszkanów. Wieża i dach.

NAZWA ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO:

REMONT ELEWACJI WRAZ Z MONTAŻEM SZKLENIA OSŁONOWEGO W OKNACH GŁÓWNEGO KORPUSU ORAZ WYMIANA OKIEN W ANEKSIE NA ELEWACJI POŁUDNIOWEJ KOŚCIOŁA P.W. ŚW. FRANCISZKA Z ASYŻU W GŁOGÓWKU

ADRES: **UL. KLASZTORNA 3, 48-250 GŁOGÓWEK**

NAZWA JEDNOSTKI EWIDENCYJNEJ, NAZWA I NUMER OBRĘBU EWIDENCYJNEGO ORAZ NUMERY DZIAŁEK EWIDENCYJNYCH, NA KTÓRYCH OBIEKT JEST USYTUOWANY:

OBR. GŁOGÓWEK, DZIAŁKA NR 549 - IDENTYFIKATOR DZIAŁKI EWIDENCYJNEJ 161002_4.0241.549

INWESTOR: **KLASZTOR ŚW. FRANCISZKA Z ASYŻU ZAKONU BRACI MNIEJSZYCH KONWENTUALNYCH (FRANCISZKANÓW), UL. KLASZTORNA 3, 48-250 GŁOGÓWEK**

KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO: X

PROJEKTANT: **BOGNA GOSTYŃSKA, NR UPR. MPOIA 021/2005
UL.DOBCZYCKA 19, 30-620 KRAKÓW**

OPRACOWANIE:

INFORMACJA O BEZPIECZEŃSTWIE I OCHRONIE ZDROWIA

IMIĘ I NAZWISKO	BRANŻE	NR UPRAWNIEŃ	DATA	PODPIS
arch. Bogna Gostyńska	Architektura	MPOIA 021/2005	12.2022	

grudzień 2022

załącznik nr 2 do projektu budowlanego

Zamierzenie obejmuje remont elewacji wraz z montażem szklenia osłonowego w oknach głównego korpusu oraz wymianę okien w aneksie na elewacji południowej kościoła p.w. Św. Franciszka z Asyżu w Głogówku.

Kolejność wykonywania robót będzie następująca:

- zagospodarowanie placu budowy;
- montaż rusztowań;
- demontaż obróbek, wtórnych nakryw cementowych;
- skucie wtórnych tynków cementowych;
- demontaż dwóch okien osłonowych w prezbiterium;
- remont konserwatorski elewacji zgodnie z programem prac konserwatorskich;
- montaż nowych obróbek;
- montaż szklenia osłonowego w otworach okiennych kościoła;
- demontaż rusztowań i uporządkowanie terenu

1. Wykaz istniejących obiektów budowlanych

Na terenie objętym opracowaniem znajduje się budynek kościoła.

2. Wskazanie elementów zagospodarowania działki lub terenu, które mogą stwarzać zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.

Zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi podczas wykonywania robót może stwarzać ukształtowanie terenu przy elewacjach, lokalizacja przy ulicy.

3. Przewidywane zagrożenia występujące podczas realizacji robót budowlanych

Podczas realizacji robót budowlanych mogą wystąpić następujące zagrożenia:

- A.) Zagrożenia naturalne związane z wykonywaniem :
- a.) robót na wysokości :
 - upadek z wysokości,
 - uderzenie spadającym przedmiotem osób pracujących na niższej kondygnacji,
 - b.) robót ciesielskich:
 - upadek z wysokości,
 - uderzenie spadającymi przedmiotami,
 - stosowanie elektronarzędzi,
 - transport ręczny, przygnięcie,
 - e.) robót murarskich i tynkarskich:
 - j.w.,
 - f.) robót zbrojarskich i betoniarskich :
 - zagrożenie związane z elementami ostrymi i wystającymi,
 - ciężar,
 - g.) robót montażowych :
 - zagrożenia związane z przemieszczaniem się ludzi i sprzętu
 - ciężar, śliskie powierzchnie,
 - h.) robót spawalniczych :
 - promieniowanie optyczne,
 - zapylenie, poparzenie,
 - zagrożenie pożarem i/lub wybuchem,
 - porażenie prądem elektrycznym,
 - używanie elektronarzędzi,
 - i.) robót dekarskich i izolacyjnych :
 - upadek z wysokości,
 - poparzenie, pożar,
 - wybuch lub zatrucie przy stosowaniu benzenu lub innych rozpuszczalników
 - j.) robót rozbiórkowych :

P R A C O W N I A A R C H I T E K T O N I C Z N A

obejmować w szczególności imienny podział pracy, kolejność wykonywania zadań, wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy przy poszczególnych czynnościach.

Wykaz stanowisk pracy na których występują szczególnie duże zagrożenia dla zdrowia oraz zagrożenia wypadkowe określa każdy pracodawca.

Wykaz wymaganych szkoleń bhp:

- Kierownik budowy i Mistrz budowy
- A.) Szkolenie wstępne
 - Instruktaż ogólny
 - Instruktaż stanowiskowy
 - Szkolenie podstawowe dla osób kierujących pracownikami
- B.) Szkolenie okresowe bhp dla osób kierujących pracownikami
- Pracownicy zatrudnieni na robotniczych stanowiskach pracy
- C.) Szkolenie wstępne
 - Instruktaż ogólny
 - Instruktaż stanowiskowy
 - Szkolenie podstawowe

Szkoleniu wstępnemu pracownicy powinni być poddani przed przystąpieniem do wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych. Na robotniczych stanowiskach pracy, na których występują szczególnie duże zagrożenia dla zdrowia pracowników oraz zagrożenia wypadkowe, szkolenie podstawowe powinno być przeprowadzone przed rozpoczęciem pracy na tych stanowiskach.

Szkolenie pracowników w zakresie instruktażu ogólnego i stanowiskowego przeprowadzić mogą zarówno kierownik budowy jak i mistrz budowy pod warunkiem że posiadają aktualne szkolenie podstawowe lub okresowe w zakresie bhp dla osób kierujących pracownikami.

Instruktaż stanowiskowy na stanowisku pracy winien być zakończony egzaminem, przed komisją złożoną z kierownika budowy i mistrza budowy. Instruktaż należy przeprowadzać przy zmianie stanowiska i/lub technologii prowadzonych robót. Przeszkolenie w zakresie szkolenia podstawowego pracownicy zatrudnieni na robotniczych stanowiskach pracy powinni odbyć w specjalistycznych ośrodkach szkoleniowych.

D.) Szkolenie okresowe

Z uwagi na wykonywanie prac szczególnie niebezpiecznych (praca w wykopach oraz praca na wysokości) szkolenie okresowe pracownicy powinni odbywać nie rzadziej jak raz do roku.

Zalecane formy przeprowadzania szkoleń:

Instruktaż, pokaz, wykład, pogadanka, kurs, seminarium – z wykorzystaniem foliogramów, filmów, przezroczy, naturalnych pomocy, a to: maszyn i urządzeń, środków ochrony indywidualnej oraz drukowanych materiałów. Zakres tematyczny instruktażu:

Szczegółowy program szkolenia powinien uwzględniać tematykę (czynniki i zagrożenia) charakterystyczne dla rodzajów prac wykonywanych przez uczestników szkolenia.

Uwaga:

Pracownicy nadzoru technicznego powinni posiadać uprawnienia do sprawowania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.

Pracownicy obsługujący maszyny i urządzenia, które wymagają specjalnych kwalifikacji powinni legitymować się świadectwem potwierdzającym posiadanie takich kwalifikacji.

5. Środki techniczne i organizacyjne, zapobiegające niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń.

Wykonawca przed przystąpieniem do wykonywania robót budowlanych jest obowiązany opracować instrukcję bezpiecznego ich wykonania i zaznajomić z nią pracowników w zakresie wykonywanych przez nich robót. Wykonawca powinien dysponować planem ewakuacji i architektonicznym obiektu, w tym rozmieszczenia punktów neutralizacyjnych takich jak węzły energetyczne, wodne, które mogą być udostępniane w chwili zagrożenia na żądanie kierującego akcją pomocową,

- należy zapewnić dojazd do obiektu dla jednostek ratowniczych,

Do zabezpieczeń stanowisk pracy na wysokości, przed upadkiem z wysokości, należy stosować środki ochrony zbiorowej, w szczególności balustrady, siatki ochronne i siatki bezpieczeństwa. Stosowanie środków ochrony indywidualnej, w szczególności takich jak szelki bezpieczeństwa jest dopuszczalne, gdy nie ma możliwości stosowania środków ochrony zbiorowej.

Stanowiska pracy o niestabilnym charakterze należy poddawać sprawdzeniu pod względem ich stabilności, zamocowań i zabezpieczeń przed upadkiem osób i przedmiotów. Sprawdzenia należy dokonać po każdej zmianie usytuowania, po każdej przerwie w pracy trwającej dłużej niż 7 dni. Osoba wykonująca roboty na dachu o nachyleniu powyżej 20%, jeżeli nie stosuje się rusztowań ochronnych, jest obowiązana stosować środki ochrony indywidualnej lub inne urządzenia ochronne.

Cieśle powinni być wyposażeni w zasobniki na narzędzia ręczne, uniemożliwiające wypadanie narzędzi oraz nieutrudniające swobody ruchu. W czasie montażu lub demontażu deskowań należy zapewnić środki zabezpieczające przed możliwością zawalenia się konstrukcji usztywniających i rozpierających. O kolejności montażu i demontażu poszczególnych elementów decydują kierownik robót oraz mistrz budowlany.

Maszyny i inne urządzenia techniczne oraz narzędzia zmechanizowane powinny być montowane, eksploatowane i obsługiwane zgodnie z instrukcją producenta oraz spełniać wymagania określone w przepisach dotyczących systemu oceny zgodności. Maszyny i inne urządzenia techniczne, podlegające dozorowi technicznemu, mogą być używane na terenie budowy tylko wówczas, jeżeli wystawiono dokumenty uprawniające do ich eksploatacji.

Wykonawca, użytkujący maszyny i inne urządzenia techniczne, niepodlegające dozorowi technicznemu, powinien udostępnić organom kontroli dokumentację techniczną – ruchową lub instrukcję obsługi tych maszyn lub urządzeń. Operatorzy lub maszyniści żurawi, maszyn budowlanych, kierowcy wózków i innych maszyn o napędzie silnikowym powinni posiadać wymagane kwalifikacje. Roboty związane z podłączaniem, sprawdzaniem, konserwacją i naprawą instalacji i urządzeń elektrycznych mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia.

Wykonawca, użytkujący maszyny i inne urządzenia techniczne, niepodlegające dozorowi technicznemu, udostępnia organom kontroli dokumentację techniczno-ruchową lub instrukcję obsługi tych maszyn lub urządzeń. Wykonawca zapoznaje pracowników z w/w dokumentacją, przed dopuszczeniem ich do wykonywania robót. Maszyny i inne urządzenia techniczne eksploatuje się, konserwuje i naprawia zgodnie z instrukcją producenta, w sposób zapewniający ich sprawne funkcjonowanie. Maszyny i inne urządzenia techniczne powinny być: utrzymane w stanie zapewniającym ich sprawność; stosowane wyłącznie do prac, do jakich zostały przeznaczone; obsługiwane przez przeszkolone osoby. Przeciążanie maszyn i innych urządzeń technicznych ponad dopuszczalne obciążenia robocze jest zabronione, z wyjątkiem przeciążeń dokonanych w czasie badań i prób. W przypadku stwierdzenia w czasie pracy uszkodzenia maszyny lub innego urządzenia technicznego należy je niezwłocznie unieruchomić i odłączyć dopływ energii. Używanie narzędzi uszkodzonych jest zabronione. Narzędzia do pracy udarowej nie mogą mieć: uszkodzonych zakończeń roboczych; pęknięć, zadr i ostrych krawędzi w miejscu ręcznego uchwytu; rękojeści krótszych niż 0,15 m.

Obsługa pistoletu do wstrzeliwania kołków może być powierzona wyłącznie osobie posiadającej wymagane uprawnienia. Narzędzia ręczne o napędzie elektrycznym należy kontrolować zgodnie z instrukcją producenta. Wyniki kontroli powinny być odnotowywane i przechowywane przez kierownika budowy. Pracy przy spawaniu i cięciu metali prowadzić zgodnie ze szczegółowymi wymaganiami bezpieczeństwa i higieny pracy, zawartymi w odpowiednich przepisach.

Teren budowy powinien być ogrodzony, odpowiednio oznakowany i strzeżony przed dostępem osób nieupoważnionych. Pracownicy na budowie muszą stosować środki ochrony indywidualnej, zabezpieczające przed skutkami zagrożeń. Prace szczególnie niebezpieczne prowadzić pod nadzorem wyznaczonych w tym celu osób, posiadających odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia.

Na terenie budowy powinny być zlokalizowane pomieszczenia higieniczno-sanitarne dla pracowników. Należy zapewnić wszystkim pracownikom wodę zdatną do picia lub inne napoje. Przed rozpoczęciem budowy kierownik budowy jest obowiązany sporządzić lub zapewnić sporządzenie planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, uwzględniając specyfikę obiektu budowlanego i warunki prowadzenia robót budowlanych. Na budowie w widocznym miejscu umieścić tablicę informacyjną oraz ogłoszenie zawierające dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia.

Prace przy spawaniu i cięciu metali prowadzić zgodnie ze szczegółowymi wymaganiami bezpieczeństwa i higieny pracy, zawartymi w odpowiednich przepisach.

Teren budowy powinien być ogrodzony, odpowiednio oznakowany i strzeżony przed dostępem osób nieupoważnionych. Pracownicy na budowie muszą stosować środki ochrony indywidualnej, zabezpieczające przed skutkami zagrożeń. Prace szczególnie niebezpieczne prowadzić pod nadzorem wyznaczonych w tym celu osób, posiadających odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia.

Na terenie budowy powinny być zlokalizowane pomieszczenia higieniczno-sanitarne dla pracowników. Należy zapewnić wszystkim pracownikom wodę zdatną do picia lub inne napoje. Przed rozpoczęciem budowy kierownik budowy jest obowiązany sporządzić lub zapewnić sporządzenie planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, uwzględniając specyfikę obiektu budowlanego i warunki prowadzenia robót budowlanych. Na budowie w widocznym miejscu umieścić tablicę informacyjną oraz ogłoszenie zawierające dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia.

Opracowała
arch. Bogna Gostyńska

P R A C O W N I A A R C H I T E K T O N I C Z N A

BOGNA GOSTYŃSKA
30-620 KRAKÓW, UL.DOBCZYCKA 19